

1ste termijn PvdA Twenterand
Kadernota 201

“Doorpakken en investeren”

Geachte collegeleden en raadsleden,

Inleiding

In een krantenartikel in de Koerier over de kadernota 2018 lezen wij dat het maken van keuzes die invulling geven aan de veranderende rol van de gemeente en het beheersen van de kosten voor het College van Burgemeester en Wethouders de rode draad zijn geweest voor het opstellen van de kadernota 2018. Dit moet uiteindelijk leiden tot een sluitende begroting met op termijn een positief saldo. In de kadernota leidt deze opstelling ertoe dat in 2021 er een positief saldo is voor de gemeente Twenterand. Door de uitkomsten van de meicirculaire is dit positief saldo er al in 2019.

Dit lijkt allemaal mooi en positief, maar is dit nu wel zo? Want nog steeds zijn er tekorten in het sociaal domein en een opgave om € 2.000.000 om te buigen. Het College zet ook in op andere maatregelen om in de komende jaren de kosten beheersbaar te houden. Het dan om bedragen die liggen tussen de € 200.000 en € 1.000.000 per jaar. Weliswaar stelt het College van B en W dat de druk op “andere programma’s “ nu minder is na de meicirculaire, maar maatregelen moeten genomen worden om de kosten beheersbaar te houden.

De Partij van de Arbeid kan zich niet aan de indruk onttrekken dat “de boekhouding op orde brengen” uitgangspunt is geweest en de boventoon heeft gevoerd in het opstellen van kadernota om de begroting sluitend te krijgen. De PvdA had liever gezien dat het College een keuze had gemaakt voor “doorpakken en investeren”.

De PvdA vindt dan ook dat de aansporing, die zij al vaker gebruikt heeft van “Aan het werk” nog steeds op zijn plaats is en wil hier het college oproepen tot een concrete uitwerking van de verschillende programma’s en bovenal werken aan betrokkenheid en draagvlak vanuit de lokale samenleving. Vooral aan het draagvlak en een goede communicatie heeft het afgelopen jaar nog al eens ontbroken. Te vaak is het afgelopen jaar gebeurd dat inwoners en maatschappelijke organisaties tegenover de gemeente hebben gestaan. Vaak het gevolg van geen of slechte communicatie.

Wij zien ook dat dit College inspanningen doet die steun verdienen van de PvdA en dat zullen we aangeven, maar er zijn zeker onderwerpen die vragen om andere keuzes.

Onze inbreng en aansporing zijn gekoppeld aan de vier programma’s en hier zullen wij specifiek op de voor onze belangrijke thema’s van maatschappelijke participatie, werk en inkomen, zorg en duurzaamheid ingaan. Daarnaast gaan wij apart in op de zoekrichtingen, de Agenda van Twente en de maatregelen die het College voorstelt binnen het sociale domein.

Uiteraard is en wordt er veel werk verzet door de ambtelijke organisatie en daar zal ik aan het eind nog mijn dank voor uitspreken.

Algemeen

Allereerst willen wij onze complimenten uitspreken over de doorontwikkeling van een aantal programma's en de doelenboom. De kadernota is in die zin beter leesbaar en geeft in breder inzicht in de programma's te realiseren doelen en ambities dan vorig jaar. Ook vinden wij het goed om te zien dat monitoring van *waar staat je gemeente* is opgenomen en er een financieel inzicht wordt gegeven in de kosten van de programma's.

Wij vinden het goed dat er vanuit programma's wordt gewerkt en dat dit gekoppeld wordt aan een doelenboom met uitwerking naar subdoelen en doelen. Op deze manier kan er gericht gewerkt worden aan het realiseren van beoogde maatschappelijke effecten en is het voor de Raad mogelijk om haar kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Wel vinden wij dat het opstellen van doelen niet langer meer iets moet zijn van de ambtelijke organisatie maar van de Raad, of nog beter van de inwoners en maatschappelijke organisaties in Twenterand.

De PvdA wil voorstellen dat het College met de raad en het betrekken van burgers verdere invulling gaat geven aan haar ambities. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van een burgerpeiling of een burgerdialoog waarin bestuur en inwoners samen bepalen wat de thema's zijn die van belang zijn en wat de resultaten moeten zijn. Door inwoners van Twenterand hierbij te betrekken wordt ook de burgerparticipatie versterkt. De nieuw op te stellen Agenda Duurzaamheid in Twenterand biedt hiervoor een uitgelezen mogelijkheid.

De PvdA vindt dat de doelen nog te algemeen en niet SMART zijn geformuleerd. Soms zijn doelen nog geformuleerd als activiteiten. Daarnaast zijn de doelen niet te controleren op realisatie omdat niet aangegeven is wat de uitgangssituatie is. De PvdA is blij met de eerste aanzet van een verdere uitwerking van de doelenboom met beleidsindicatoren en dit geeft inzicht in waar Twenterand staat ten opzicht van andere gemeenten in Nederland. Maar dit zegt nog niets over de ambities van het College en de gemeente Twenterand en daar moet het nu juist over gaan. De PvdA vraagt aan het College om deze ambities te benoemen en deze aan beleidsindicatoren toe te voegen.

Vragen:

- *Kan het College aangeven op welke manier zij de programma's en de doelenboom verder wil ontwikkelen?*
- *Is het College bereid om samen met de raad de doelenboom verder te concretiseren en hierbij inwoners van Twenterand te betrekken en als eerste dit te doen bij de op stellen Agenda Duurzaamheid in Twenterand*

Zoekrichtingen en maatregelenpakketten

Naast het hoofdstuk over de maatregelen in het sociale domein misschien wel het belangrijkste hoofdstuk in de kadernota, omdat het College en Burgermeester en Wethouders hier wel een richting geven aan de omvang en richting van te nemen maatregelen om de kosten en financiën van de gemeenten beheersbaar te maken.

Het College stelt dat de samenleving verandert en daarmee ook de rol van gemeentelijke overheid verandert. Er moet meer samengewerkt worden met inwoners, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven en per maatschappelijk vraagstuk zal dit gebeuren in wisselende samenstellingen en op verschillende niveaus. De PvdA herkent deze ontwikkeling en denkt ook dat de rol van de overheid er steeds meer een wordt van faciliteren en ondersteunen van kwetsbare burgers in het participeren en meedoen.

De PvdA herkent de inhoudelijke perspectieven die het College schets en komt over de manier waarop het College dit wil invullen bij de verschillende programma's erop terug.

Als het gaat om de zoekrichtingen heeft de PvdA de volgende opmerkingen en kanttekeningen:

- Allereerst steunen wij de keuze om als gemeente breed te kijken naar het realiseren van kostenbesparingen en de budgettaire neutraliteit los te laten.
- De PvdA kan zich vinden in gekozen zoekrichtingen maar vindt wel dat dit nog concreter gemaakt moet worden en gekoppeld moet worden aan de programma's. Deze verbinding wordt nu nog gemist.
- **Voorzieningen**
De PvdA steunt het voorstel om eerst de discussie te voeren over wat wordt verstaan onder een basisniveau en hoe hier invulling aan wordt gegeven. Daarna volgt pas de discussie over efficiënter en effectiever werken. Om die reden vindt de PvdA dat hier vooralsnog geen bezuinigingen kunnen plaats vinden
- **Renderende en vitale netwerken**
Hier liggen mogelijkheden in het aangaan van samenwerking met andere maatschappelijke organisaties, waaronder verdere ontwikkeling van SOWECO. De PvdA is wel benieuwd naar de verdere uitwerking en onderbouwing van de middelen (€ 200.000 in 2019) die als maatregel worden gerealiseerd.
- **Eigen kracht**
De PvdA heeft grote vraagtekens bij de verwachting van de besparingen die door te treffen maatregelen worden verwacht. Zeker als het gaat om de € 500.000 op de bedrijfsvoering die al ingeboekt is voor 2018. Daarnaast wordt steeds weer opnieuw gesteld dat het College wil investeren in het "voorveld" en nergens zien we in de kadernota het College hier voorstellen voor doen.
- **Financiële en organisatorische mogelijkheden benutten**
De PvdA heeft zijn vraagtekens bij het inzetten van éénmalige gelden voor projecten als asbestsanering en Agenda van Twente. De PvdA zou hier meer willen kijken naar fasen van uitgaven (keuzen maken wat in wat van belang is).
Tot slot vraagt de PvdA zich af waarom het College hier een voorstel doet om terug te gaan van 4 naar 3 wethouders. Naar mening van de PvdA is dit niet aan het College maar aan de raad en partijen die met elkaar een College gaan vormen.

Vragen:

- *Kan het college aangeven op welke manier zij invulling gaat geven aan de zoekrichtingen en op welke manier ze hier de raad bij gaat betrekken?*
- *Is het College het met de PvdA eens dat het College niet gaat over het aantal wethouders maar dat aan de (nieuwe) Raad is?*

1. Programma Veilig Leefklimaat

De Agenda duurzaam Twenterand is volgens de PvdA het instrument om als gemeente breed, met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties aan de slag te gaan met duurzaamheid. De PvdA steunt het voornemen van het College om dit op te pakken in dialoog met de samenleving. Ook de raad moet hierin een actieve rol hebben.

Vragen

- *Is het College bereid om met een voorstel te komen over de manier waarop in dialoog met de lokale samenleving invulling wordt gegeven aan de Agenda Duurzaam Twenterand?*

Duurzaamheid is één van de belangrijkste thema's van het College en daarom is het goed om te lezen dat het College een start wil maken met het stimuleren van sanering van asbestdaken. Het college kiest voor een preventieve rol door in te zetten op communicatie en voorlichting. De PvdA vraagt zich af of dit alleen voldoende is om er voor te zorgen dat asbestsanering plaats vindt en roept het College om na te gaan of er ook andere mogelijkheden zijn om te zorgen dat de gemeente Twenterand asbestvrij is in 2014.

Vragen

- *Is het College bereid om een actieve rol op te pakken en om na de inventarisatie te komen met een stappenplan waarmee een start gemaakt kan worden met de asbestsanering. Het zou toch een mooi streven zijn dat de gemeente Twenterand de eerste "asbestvrije" gemeente van Nederland wordt.*

De gemeente Twenterand kent binnen haar gemeentegrenzen een uniek natuurgebied: "De Engbertsdijksvenen". Een vaak nog onbekend en onderschat natuurgebied. De Engbertsdijksvenen maakt onderdeel uit van Natura 2000 en in 2016 is het beheerplan vastgesteld door het ministerie Economische Zaken en de Provincie Overijssel. De PvdA vindt dat de uitvoering van het beheerplan nu voortvarend opgepakt moet worden en dat er uitvoering gegeven moet worden aan de maatregelen die opgenomen zijn in het beheerplan. De PvdA onderschrijft dat dit zorgvuldig moet gebeuren met alle betrokkenen en dan gaat het niet alleen om agrariërs en omwonenden van de Engbertsdijksvenen maar ook om gebruikers en natuurorganisaties. De PvdA vindt dat de gemeente Twenterand hier een actieve rol in kan en moet hebben.

Vragen:

- *Is het College het met de PvdA eens dat de Engbertsdijksvenen een uniek natuurgebied is en alle bescherming verdient en daarom het beheerplan met voorliggende maatregelen uitgevoerd moet worden?*
- *Is het College het met de PvdA eens dat de Engbertsdijksvenen een uniek natuurgebied is en dat bij kan dragen aan het versterken van het toerisme in Twenterand?*
- *Is het College bereid om na te gaan hoe het toerisme versterkt kan worden in en rondom de Engbertsdijksvenen in samenwerking met direct betrokken partijen (Staatsbosbeheer en het Veenmuseum)?*

Het College wil inzetten op versterking van leefbaarheid en veiligheid. Het is goed om te weten dat de gemeente Twenterand behoort tot de 50 veiligste gemeenten in Nederland en dit moeten we met elkaar zo proberen te houden. Dit vraagt blijvende aandacht en investeringen van alle betrokken partijen. Opvallend daarbij is dat daarbij vooral gesproken wordt over *aanpak van drugsproblematiek, aanpak van vermogenscriminaliteit en aanpak van burenruzies*. Allemaal gericht op repressie. Naar onze mening moet het niet alleen om repressie gaan, maar ook om inzet op preventie en het voorkomen van onveiligheid.

Vorig jaar heeft de PvdA bij de begrotingsbehandeling een motie ingediend met het verzoek om te onderzoeken of buurtbemiddeling uitgevoerd door vrijwilligers uitgevoerd kan worden in Twenterand. Het College heeft in raadinformatie brief van 19 mei aangegeven dat de aard van de casuïstiek waarmee inwoners zich nu gemeld hebben bij de professionele *mediation* niet geschikt is voor bemiddeling door vrijwilligers.

De PvdA is het eens met de analyse waar het gaat om complexe casussen, waar sprake is van crisissen, alcohol en drugsverslaving en agressie, dat dit niet opgelost moet worden door vrijwilligers. Waar het de PvdA nu juist om gaat is om situaties waar burens niet meer met elkaar spreken, omdat ze elkaars gewoonten en gebruiken niet kennen, waar het gaat om geluidsoverlast of gebruik van openbare ruimte. Vaak zijn dit nog situaties waar partijen nog in gesprek kunnen gaan met elkaar en met inzet van vrijwillige buurtbemiddelaars veel bereikt kan worden. Daarbij kunnen de vrijwillige buurtbemiddelaars en de professionele mediators met elkaar samen werken. Om die reden stelt de PvdA voor om een pilot te starten van twee jaar met inzet van vrijwillige buurtbemiddelaars in nauwe samenwerking met de professionele mediation.

Vragen:

- *Klopt het dat het College wil inzetten op het versterken van preventie en versterken van de 1ste lijn?*
- *Klopt het dat het College hier ook gebruik wil maken van het oplossend vermogen van inwoners met en voor elkaar?*
- *Is het College bereid om naast inzet van mediators, op basis van de argumenten van de PvdA, over te gaan tot een pilot van twee jaar met inzet van vrijwillige buurtbemiddelaars in het kader van preventie en versterking van de eigen kracht van eigen inwoners?*

De PvdA is voornemens om bij een negatief antwoord van College met een voorstel te komen voor een pilot van twee jaar met inzet van vrijwillige buurtbemiddelaars.

In het programma over veilig leefklimaat geeft het College verder in te willen inzetten op duurzaamheid, ook als het gaat om openbaar groen. Het College wil hierbij mensen met een beperkte toegang tot arbeidsmarkt betrekken. Wij vinden dit een goed initiatief maar onduidelijk is op welke manier het College dit wil gaan doen. Naar onze mening moet dit verder gaan dan alleen het faciliteren en aanjagen van initiatieven. Het college noemt in de programmabegroting zelf het voorbeeld om met behulp van participatiegelden andere doelgroepen in te schakelen om een bijdrage te leveren aan onkruidbeheersing. Het College wil dit doen met SOWECO en Larcom. De PvdA vindt dat deze ideeën nog wel om verdere uitwerking vragen. De PvdA vindt het van belang dat de werkzaamheden voor deze doelgroepen moeten bijdragen aan zinvolle participatie en waar mogelijk een eerste opstap naar betaald werk.

Vragen:

- *Op welke manier wil het College mensen met een beperkte toegang tot de arbeidsmarkt betrekken bij het uitvoeren van taken van duurzaamheid?*
- *Aan welke doelgroepen denkt het College vanuit de participatiegelden om in te zetten bij onkruidbeheersing?*
- *Hoe wil het College invullingen geven aan het stimuleren van initiatieven van zelfwerkzaamheid door de buurt?*

2. Aantrekkelijke gemeente

In dit programma komen verschillende aspecten aan de orde van ruimtelijke ontwikkeling tot economische zaken tot toerisme en cultuur en sport. De rollen van overheid en burgers veranderen en steeds meer wordt er een beroep gedaan op eigen initiatief en zelfredzaamheid. De PvdA herkent en erkent deze ontwikkelingen. Het is een proces waarin de gemeente een regisserende en faciliterende rol heeft en waarbij het zorgen voor draagvlak bij burgers en organisaties van groot belang is. Echter de manier waarop het College het programma *Aantrekkelijke gemeente* invulling geeft is mager. Er worden weinig initiatieven genomen en blijft het bij onduidelijke voornemens.

De PvdA maakt zich zorgen over recreatie en toerisme in Twenterand. Het is weggehaald uit de doelenboom economie, terwijl het juist ook een stimulans kan zijn voor de economie in Twenterand. Ook de samenwerking met betrokken organisaties laat te wensen over en het is onduidelijk hoe de invulling (promotie en samenwerking) van de recreatieve en toerisme sector er in Twenterand er uit gaat zien.

Vragen:

- *Hoe kijkt het College aan tegen de toekomst van de recreatieve en toerisme sector in Twenterand en hoe wil het College samenwerken met betrokken organisaties?*

De PvdA is teleurgesteld dat er in de kadernota niets is opgenomen over werkgelegenheid. Letterlijk staat er: *“De verdere invulling van het subdoel “stimuleren werkgelegenheid” moet in de loop van 2017 ingevuld worden, in samenhang met de doelen in de doelenboom Sociale Zaken”*

2017 is nu al halverwege het beleid moet nog ontwikkeld worden. Dit terwijl nu de economie aantrekt en juist nu kansen liggen om te investeren in het versterken van de werkgelegenheid en mensen met een uitkering naar werk toe te leiden, doet het College niets!

Vragen:

- *Kan het College aangeven wanneer en op welke manier zij met voorstellen komt tot het stimuleren van de werkgelegenheid in Twenterand?*

Vorig jaar is in de begroting een bedrag van € 100.000 als werkbudget Economie voor een ondernemersfonds vastgesteld. Dit is gerealiseerd door een verhoging van de OZB van de niet-woningen. De PvdA begrijpt uit de kadernota dat hier nu met de werkgevers invulling aan wordt gegeven en leest ook dat dit budget verhoogt wordt met € 50.000. De PvdA vraagt zich af waarom dit nodig is en wat er tot nu toe met de beschikbare middelen is gebeurd.

Het vormen van een werkbudget Economie vindt de PvdA nog steeds sympathiek, maar de vraag is wel wat het doel hiervan is en op welke manier de middelen worden ingezet. De PvdA wil voorstellen om dit budget ook in te zetten voor het realiseren van werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en te komen tot een integrale aanpak.

Vragen:

- *Wat is op dit moment de stand van zaken met betrekking tot de invulling van het werkbudget Economie en op welke manier zijn ondernemers hierbij betrokken?*
- *Wat zijn de redenen om het budget voor het ondernemersfonds uit te breiden met € 50.000 en wat is er tot nu toe gebeurd met de middelen die vorig jaar beschikbaar zijn gesteld?*

Het College geeft aan dat zij sport en bewegen van groot belang vindt en dat 75% van de inwoners moet bewegen in 2016. Onduidelijk is of deze doelstelling gerealiseerd is. Er wordt niet aangegeven op welke manier er gewerkt wordt aan het realiseren van deze doelstelling.

Het College stelt verder dat ze een sportvisie gaat ontwikkelen en hier is ook al een start meegemaakt. Het vormt de basis voor andere beleidsdocumenten. De PvdA vindt het van belang dat bij het ontwikkelen van de sportvisie de sportorganisaties betrokken worden.

Vragen:

- *Op welke manier gaat het College de sportvisie ontwikkelen en op welke manier worden de sportorganisaties daarbij betrokken?*

Het College van B en W stelt dat er een aanbod van activiteiten en voorzieningen moet zijn voor senioren en mensen met een beperking, gericht op meedoen en participatie. Naar mening van de PvdA gaat dit verder, zeker nu het verdrag van de VN over de Toegankelijkheid is geratificeerd door de 2^e Kamer in juni 2016. De PvdA wil het College aansporen om hier in de gemeente Twenterand actief mee aan de slag te gaan. Het gaat dan niet alleen om de fysieke toegankelijkheid, maar ook om de digitale toegankelijkheid en de mentale toegankelijkheid. Iedereen, ook mensen met een beperking moeten de mogelijkheid om op een gelijkwaardige manier mee te doen in de samenleving.

De PvdA heeft bij de kadernota 2017 hiervoor een motie ingediend en gevraagd om voor 1 juni 2017 een onderzoek te doen naar de toegankelijkheid in Twenterand en de mogelijkheden om dit te verbeteren. Het College heeft inmiddels laten weten dat de uitkomsten van dit onderzoek er nog niet zijn en dat deze pas in het najaar 2017 beschikbaar komen. De PvdA betreurt dit omdat het een belangrijk onderwerp is en het gaat over de mogelijkheden van volwaardig meedoen door kwetsbare inwoners in Twenterand.

Vragen:

- *De PvdA vraagt aan het College om in september 2017 met de uitkomsten van het onderzoek naar toegankelijkheid te komen en met eventuele voorstellen voor uitvoering tot versterking en verbetering, zodat deze nog meegenomen kunnen worden in de begrotingsbehandeling voor 2018.*

De PvdA vindt het vreemd dat er in de kadernota op basis van een opdracht vanuit de gemeenteraad voor combinatiefunctionarissen zowel het ontbreekt in de kadernota aan inhoudelijke doelstellingen als ook een financiële dekking voor nog 1,2 fte.

Vragen:

- *Wanneer komt het College met de inhoudelijke doelstellingen voor de combinatie functionarissen en de financiële dekking voor de 1,2 fte?*

3. Maatschappelijke ontwikkeling en zelfredzaamheid

Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor het brede sociale domein en er is hier veel werk verzet voor de inrichting van de WMO, de Jeugd en de Participatiewet. Kern is dat burgers zoveel mogelijk zelfstandig kunnen participeren uitgaande van eigen kracht en met ondersteuning van de directe omgeving.

Het College spreekt in de kadernota 2018 over een grote opgave voor het sociale domein en dat er nog grote stappen moeten worden gezet om de transformatie verder vorm te geven. Er ligt hier een opgave om voor de komende 4 jaar voor € 2.000.000 aan middelen te vinden, die moeten bijdragen om de tekorten weg te werken. Bij het voorstel voor de maatregelen Sociaal Domein komt de PvdA hier nog op terug.

Voor de PvdA zijn er in dit programma tal van punten van belang omdat het gaat om ondersteuning van kwetsbare burgers die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te participeren in de samenleving. De PvdA wil hier een aantal zaken noemen waarvoor ze aandacht wil vragen, het gaat dan om:

- Stashouders en inburgering
- Startkwalificatie en aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt
- Beschut werken
- Minimabeleid en armoedebelid
- Laaggeletterdheid
- Jeugdzorg

Stashouders en inburgering

In de begroting voor 2017 is op verschillende plaatsen gesproken over het voldoen aan de taakstelling huisvesting vluchtelingen met een status in de gemeente Twenterand. Daarbij geeft het college elke keer weer aan dat deze opgave ook financiële last met zich brengt en de uitkeringsdruk verhoogt. De PvdA vraagt daarom nadrukkelijk aandacht voor inburgering en participatie van vluchtelingen en hier ook actief aandacht aan te besteden. Dit kan door bijvoorbeeld door inburgering te combineren met het uitvoeren van vrijwilligerswerk of toeleiding naar werk.

Vragen:

- *Welke initiatieven neemt het College om actief vluchtelingen te laten inburgeren en zo snel mogelijk toe te leiden naar vrijwilligerswerk en betaald werk?*

Startkwalificatie en aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.

Nog steeds zijn er jongeren die school verlaten zonder een startkwalificatie en een beroep doen op een uitkering. De PvdA maakt zich hier zorgen over, omdat dit jongeren zijn die geen of nauwelijks kans hebben op de arbeidsmarkt, zeker niet op de langere termijn. De PvdA vindt dat er dan ook geïnvesteerd moet worden in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zeker daar waar het gaat om het praktijkonderwijs. Daarnaast vraagt de doelgroep ouderen specifieke aandacht, want ondanks dat de economie aantrekt komt deze doelgroep moeilijk aan het werk, extra ondersteuning is dan ook gewenst.

Vragen:

- *Wat doet het College er aan om te zorgen dat er blijvend een goede aansluiting is tussen onderwijs en arbeidsmarkt?*
- *Wat doet het College aan extra inspanningen voor ouderen?*

Beschut werken

In 2018 ligt er een belangrijke opgave voor de gemeente als het gaat om het realiseren van beschut werken. Het gaat dan om mensen die niet in staat zijn om op reguliere manier zelfstandig werk te vinden en die kunnen werken in een beschutte omgeving met aangepaste omgeving. De PvdA vindt het van belang dat de gemeente Twenterand deze groep voldoende mogelijkheden biedt om aan de slag te gaan binnen beschut werken. De gemeente Twenterand moet hierin niet alleen afwachten op rijksbeleid maar moet nu al in de regio en samen met SOWECO hier initiatieven in nemen.

Vragen:

- *Welke initiatieven gaat het College nemen om samen met de regiogemeenten en SOWECO om beschut werken te realiseren voor inwoners uit Twenterand?*
- *Wat is de stand zaken met betrekking tot de ontwikkeling van de Maatschappelijke Onderneming vanuit SOWECO?*

Minimabeleid en armoede beleid

De PvdA maakt zich zorgen om de houdbaarheid van het minimabeleid. Het aantal mensen dat een uitkering heeft is het afgelopen jaar toegenomen en daarmee is verwachting dat ook er groter beroep zal worden gedaan op het minimabeleid. Ondanks de economische groei en vooruitgang is dit niet merkbaar en zichtbaar bij mensen met een uitkering. Deze groepen mensen zitten steeds langer in de uitkering en profiteren niet van de economische groei. De PvdA vindt het daarom van belang om bij de evaluatie van het minimabeleid in 2018 na te gaan of de huidige instrumenten van het minimabeleid voldoende toereikend zijn en bijdrage tot participatie van de mensen met een uitkering en een laag inkomen.

De PvdA steunt het College met het plan van aanpak voor de inzet van extra gelden armoede bestrijding onder kinderen en is blij dat de norm voor het schoolpakket en het Jeugdsport- en cultuurfonds worden verhoogd van 110% naar 120%. Van belang is dat in de communicatie er voor gezorgd wordt dat iedereen die hier recht op heeft wordt bereikt en wordt gestimuleerd op hier gebruik van te maken.

Vragen:

- *Gaat het College nog extra inspanningen doen om de mensen met een uitkering te ondersteunen en ook te laten merken dat er een economische groei en ontwikkeling is?*
- *Wat gaat het College doen om bekendheid te geven aan de middelen die beschikbaar zijn voor de armoede bestrijding onder kinderen?*

Laaggeletterdheid

Voor de PvdA is laaggeletterdheid een belangrijk onderwerp. In de gemeente Twenterand zijn naar schatting 3.500 inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven. Dat heeft een grote impact op het dagelijks leven van deze mensen en betekent ook steeds meer en vaker dat nauwelijks mogelijk is om te participeren in de samenleving. De PvdA vindt dat er blijvend geïnvesteerd moet worden in taallessen die in de gemeente Twenterand worden uitgevoerd. De bibliotheek speelt hier samen met het ROC van Twenterand een belangrijke rol in.

Het College heeft de ambitie om meer mensen te leren lezen en schrijven. Maar in de kadernota staat een doelstelling van 15 deelnemers aan taallessen op het ROC. Is dat niet wat weinig in relatie tot het aantal mensen dat moeite heeft met lezen en schrijven?

Vragen:

- *Is het College het met de PvdA eens dat de ambitie die het College stelt (15 deelnemers) laag is in relatie tot het aantal mensen dat in Twenterand moeite heeft met lezen en schrijven (naar schatting 3.500)?*
- *Op welke manier gaat het college de ambitie invullen dat laaggeletterden gaan deelnemen aan taallessen?*

Jeugdzorg

In de jeugdzorg doen zich grote vraagstukken voor, vooral als het gaat om hulpverleningstrajecten en de jeugdpsychiatrie. Als PvdA zien wij hier ook nog mogelijkheden tot verlaging van de kosten door minder op te schalen en eerder af te schalen. Hier zal op geïnvesteerd moeten worden niet alleen door de gemeenten maar ook door de betrokken maatschappelijke organisaties. De PvdA is dan ook verheugd om te zien dat het College wil inzetten op hoe voorliggende veld versterkt kan worden en dat er in elke kern voldoende vrij toegankelijke voorzieningen beschikbaar zijn. De PvdA is benieuwd naar de plannen van het college hoe zij dit wil gaan realiseren.

Een niet ander belangrijk punt voor is een veilige en opgroei situatie voor kinderen. Dit vraagt om blijvende aandacht niet alleen van de gemeente maar van alle betrokken partners van peuterspeelzalen tot scholen en van consultatiebureau tot huisartsen. Vroegsignalering is hierbij van groot belang, want hoe eerder er gesignaleerd wordt, hoe beter er samen met de ouders naar oplossingen gezocht kan worden.

Vragen:

- *Op welke manier wil het College invulling geven aan het versterken van het voorliggende veld en het realiseren van voldoende vrij toegankelijke voorzieningen in iedere kern van de gemeente Twenterand?*

4. Klantgerichte organisatie en bestuur

In het programma Klantgerichte organisatie wordt gewerkt aan het fundament van de organisatie. De inzet komt erop neer dat de gemeente Twenterand als goed werkgever er voor zorgt dat medewerkers goed gefaciliteerd worden om tijdig en adequaat in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de samenleving. Het College kiest voor een kerngerichte organisatie waarbij het uitgangspunt is om met wat minimaal nodig is het werk goed te kunnen doen. Maar wat is hier nu precies de betekenis van en wat zijn de gevolgen voor medewerkers en voor de inwoners?

De Partij van de Arbeid maakt zich hier zorgen over, want het lijkt bijna dat het komen tot een kernorganisatie en het uitvoeren van taken met minimale middelen (personeel en financiën) een doel op zichzelf aan het worden is. Nu al horen en zien wij ontwikkelingen dat er een hoge werkdruk is bij werknemers binnen de gemeentelijke organisatie en zien we ontwikkelingen waarbij er een grotere flexibele schil is en een verhoogde instroom en uitstroom van werknemers en dit komt niet ten goede aan dienstverlening naar de inwoners van Twenterand.

Vraag:

- *Kan het College aangeven op welke manier zij invulling wil geven aan de doorontwikkeling van de kernorganisatie?*

Communicatie staat centraal in dit programma en verschillende vormen van burgerparticipatie staan daarbij centraal. De PvdA mist in de kadernota, een manier waarop het College hier structureel invulling aan wil geven. Daar waar nu de lokale overheid steeds meer taken en verantwoordelijkheden krijgt en burgers steeds meer aangesproken worden op de eigen verantwoordelijkheid, is het belang om vanuit het lokale bestuur te werken aan betrokkenheid en draagvlak.

Vraag:

- *Op welke manier gaat het College structureel invulling geven aan het vergroten van betrekken van burgers bij besluitvorming en andere vormen van burgerparticipatie?*

De PvdA wil specifiek aandacht vragen voor de verdere digitalisering van de samenleving en wat dit tot gevolg heeft voor mensen die niet voldoende digitaal vaardig zijn (denk bijvoorbeeld aan ouderen). De PvdA pleit daarom voor aandacht binnen het onderwijs en cursusaanbod voor digitale vaardigheden. Daarnaast vraagt de PvdA aan het College aandacht voor de manier waarop ze haar digitale dienstverlening aanbiedt en op welke manier ze burgers wil bereiken die niet voldoende digitaal vaardig zijn.

Vraag:

- *Op welke manier wil het College burgers bereiken en dienstverlening aanbieden die (nog) niet voldoende digitaal vaardig zijn?*

Als het gaat om de gemeenteraadsverkiezingen vindt de PvdA het positief dat het College het initiatief heeft genomen om in samenspraak met lokale politieke partijen te werken aan de opkomstbevordering. De PvdA vraagt aan het College om hier mee door te gaan, tot aan de verkiezingen op 18 maart 2018.

Agenda voor Twente

Het College doet aan de raad het voorstel om de ambitie en verantwoording zoals neergelegd in de Agenda voor Twente te onderschrijven en akkoord te gaan met de financiering van respectievelijk € 7,50 voor de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage en € 5,00 als aanvullende gemeentelijke bijdrage.

De PvdA is geen tegenstander van de Agenda voor Twente en wil samen met andere gemeente in Twenterand samenwerken om te investeren in Twente op onderwerpen als de techniek, de arbeidsmarkt en bereikbaarheid. Echter voor de PvdA is het nog steeds onvoldoende duidelijk op welke manier Twenterand (en andere kleinere gemeenten) de effecten en resultaten gaan merken van de investering. Uit de evaluatie van de vorige Agenda voor Twente is naar voren gekomen dat niet duidelijk is geworden wat het nu voor Twenterand heeft opgeleverd, terwijl er wel 80 miljoen is geïnvesteerd.

De PvdA wil voordat zij een besluit kan nemen een nadere uitwerking van de Agenda voor Twente waarbij de indicatoren nader omschreven en ook toetsbaar zijn. Belangrijk criterium daarbij is dat inzichtelijk wordt wat de opbrengsten zijn voor de gemeente Twenterand.

Als het gaat om de financiën wil de PvdA waar het gaat om de gemeentelijke bijdrage van € 7,50 een nadere onderbouwing van het onderdeel aanjaaggeld: waarvoor en hoe krijgt dit vorm? Ook voor de € 5,00 vragen wij om een nadere onderbouwing. Over welke aanvullende ambities gaat het dan? Ook hier geldt dat effecten en voordeel voor Twenterand een criterium moeten zijn.

Over de dekking wordt gesteld dat dit kan door inzet van de te verwachte extra dividend van Twence en een algemene OZB verhoging. De PvdA vraagt zich af of te verwachte inkomsten wel als dekking opgevoerd kan worden en hoort hier graag de reactie van het College op. De algemene OZB verhoging als dekking is een extra reden om te zorgen dat investeringen in én meedoen aan de Agenda voor Twente uit te leggen moeten zijn aan inwoners van Twenterand en wat het de gemeente en haar inwoners oplevert.

In de Tubantia is uit een enquête naar voren gekomen dat een groot deel van inwoners positief staan tegen over samenwerking van de Twentse gemeenten en een Agenda voor Twente. Vooral thema's als duurzaamheid, arbeidsmarkt en onderwijs worden als belangrijk genoemd. De PvdA onderschrijft het belang van deze thema's en de samenwerking, maar vindt ook aan de belastingbetaler uit gelegd moet worden waar middelen voor gebruikt worden en wat de opbrengsten hiervan zijn.

Vragen:

- *De PvdA vraagt aan het College om een nadere onderbouwing van zowel de gemeentelijke bijdrage van € 7,50 als ook van de aanvullende bijdrage van € 5,00.*
- *De PvdA vraagt aan het College om een nadere onderbouwing van de dekking en vraagt zich af of een mogelijk te verwachte dividend wel gebruikt kan worden als dekking.*

Maatregelen Sociaal Domein

Het meerjaren perspectief geeft een tekort aan van 2 miljoen euro. Het College heeft om die redenen in de kadernota maatregelen voorgesteld om kosten te besparen om in 2021 binnen het budget van het sociaal domein te blijven. Dit betekent dat er jaarlijks € 500.000 aan maatregelen getroffen moeten worden binnen het sociale domein om dit te realiseren.

De sleutel hiervoor, zo stelt het College ligt bij de toegang en het voorveld met de integrale transformatie aanpak. Dat betekent dat niet het voorveld, de voorzieningen, worden afgebouwd, maar dat juist het voorzieningenniveau welke bijdraagt aan de beoogde effecten in het sociale domein, wordt herschikt en op peil gehouden. Daarmee stelt het College dat het beleid en uitvoering wordt gecontinueerd en dat inwoners de zorg krijgen die nodig is vooral binnen de eerste lijn met kosten besparingen binnen de tweede lijn.

De PvdA steunt het College hierin en vindt ook dat eerste lijn versterkt moet worden om in te zetten op het vergroten van de zelfredzaamheid en eigen regie (met ondersteuning vanuit de directe omgeving). Echter wat de PvdA in de kadernota mist en ook in de maatregelen in het Sociale Domein is op welke manier de 1ste lijn wordt versterkt. Op verschillende plekken in de kadernota wordt gesproken over investeren in het voorveld, maar nergens ziet de PvdA het College hiervoor voorstellen doen.

Als het College kosten wil besparen en een ombuiging wil van het gebruik van voorzieningen van de tweede lijn naar de eerste lijn, dan moet er geïnvesteerd worden in de eerste lijn. De kosten gaan voor de baten, is toch het spreekwoord?

Ten aanzien van de maatregelen heeft de PvdA nog de volgende opmerkingen en vragen:

- Kerngericht werken
De PvdA onderschrijft het kerngericht werken. Van belang is dat hierbij nauw samengewerkt wordt met maatschappelijke organisaties en langdurige relaties worden aangegaan. Dit draagt bij aan de continuïteit van dienstverlening.
- Verwijsprocessen
Hier kan nog veel verbeterd worden. Het is van belang om als gemeente meer invloed op de verwijsprocessen te krijgen. Nauwe samenwerking en invloed op verwijzers (o.a. huisartsen) is van groot belang.
- Handhaven
Handhaven is een onderdeel van beleid en onderdeel van de uitvoering. De PvdA vraagt wel aandacht om te kijken naar de kwaliteit van dienstverlening in het bijzonder bij de inzet van PGB's. Te vaak gebeurt het nog dat dienstverleners die uitvoering geven aan de PGB's onvoldoende kwaliteit leveren.
- Bedrijfsvoering
Onduidelijk is op welke manier hier de € 500.000 wordt gerealiseerd. De PvdA maakt zich hier grote zorgen over, omdat onduidelijk is hoe hier invulling aan wordt gegeven en wat hiervan de consequenties zijn.

Vragen:

- *Is het College het met de PvdA eens dat om kosten te besparen in de tweede lijn en om het gebruik van voorzieningen in de eerste lijn meer te gebruiken er investeringen nodig zijn in de eerste lijn?*
- *Is het College bereid om bij het kerngericht werken, dat gericht is op versterken van de toegang, met de maatschappelijke partners die hierbij bij betrokken zijn, langdurige overeenkomsten (4 jaar) aan te gaan? Naar mening van de PvdA kan dit bijdragen aan de continuïteit van dienstverlening en daarmee ook het versterken van de inzet binnen de toegang.*
- *Op welke manier houdt het College controle op de dienstverleners die gecontracteerd worden op basis van een PGB?*
- *Kan het College een nadere onderbouwing geven van de al ingeboekte € 500.000 binnen de bedrijfsvoering.*

Afrondend

Er is en wordt veel werk verzet in het gemeentehuis door de ambtelijke organisatie. Niet alleen op terrein van de transities, dienstverlening, leefbaarheid maar op vele andere terreinen. Ze worden niet altijd genoemd, maar mogen niet onopgemerkt blijven. De ambtelijke organisatie verdient daarvoor de complimenten. Als politieke fracties laten we dit niet altijd blijken en hebben vaak kritiek. Daarom nu toch ook een keer onze dank voor het vele werk dat verzet wordt.

Vriendelijke groet,

Stephan Reusken
Fractievoorzitter PvdA Twenterand